

Project 'SMB OK'

Waar moeten de provincies op letten bij de SMB's voor provinciale plannen? Die vraag staat centraal in het project 'SMB OK'. De eindrapportage, die bijna klaar is, gaat aanbevelingen bevatten voor een stuk of tien 'worstelpunten'.

DOOR RUUD KRIJNEN, PROVINCIE FLEVOLAND

De provinciale planvormers krijgen sinds 2004 regelmatig te maken met de verplichting om een strategische milieubeoordeling uit te voeren. Gezien de vele onduidelijkheden die nog bestaan over de invulling van dit instrument en om te voorkomen dat alle provincies hierbij zelf het wiel uit moeten vinden, wordt in opdracht van het Interprovinciaal Overleg (IPO) het project 'SMB OK: naar een heldere invulling van de provinciale rol bij de uitvoering van de Strategische Milieubeoordeling' uitgevoerd. Binnen dit project heeft een systematische evaluatie plaatsgevonden van drie SMB-achtige toetsen die voor de inwerkingtreding van de SMB-richtlijn zijn uitgevoerd (fase 1) en van vier SMB-toetsen voor plannen die onder de verplichtingen van de richtlijn vallen (fase 2).

Eerste inventarisatie

Milieueffectbeoordeling op planniveau is in Nederland natuurlijk geen nieuw instrument. Daarom zijn in de eerste fase van het project drie van dergelijke toetsen tegen het licht gehouden, die in principe ook onder de werkingssfeer van de Europese richtlijn zouden vallen. Het betreft de Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord, de Milieutoets voor het Structuurplan Almere en de Deelnota MER 750 ha. natuur- en recreatiegebied in het Project Mainportontwikkeling Rotterdam. Voor deze toetsen is nagegaan in hoeverre ze qua procedurele en inhoudelijke aspecten voldoen aan de eisen uit de Europese richtlijn en het Nederlandse wetsvoorstel ter imple-

mentatie van deze richtlijn. Daarnaast is onderzocht wat de meerwaarde was van deze toetsen in het plan- en besluitvormingsproces en zijn projectmatige zaken zoals de kosten en de organisatie in beeld gebracht.

De drie casussen zijn niet representatief voor de wijze waarop het milieu in Nederland wordt meegenomen in het planvormingsproces, maar de bevindingen uit de evaluatie vormen wel nuttige input voor het verdere leerproces. En hoewel geen van de onderzochte toetsen volledig aan de procedurele en inhoudelijke eisen van de richtlijn en het Nederlandse wetsvoorstel bleek te voldoen, lijkt de basis voor een goede toepassing van het SMB-instrument zeker aanwezig te zijn. De onduidelijkheden over een correcte invulling van de vereisten van de richtlijn spitsen zich met name toe op (1) het bepalen van de reikwijdte en het abstractieniveau van de uit te voeren milieubeoordeling, (2) de mogelijkheden voor kwaliteitsborging van het milieuraapport en (3) de relatie tussen een SMB en opvolgende m.e.r.-procedures.

Worstelpunten

Voor de tweede fase van het project waren nog maar enkele SMB's op provinciaal en regionaal niveau ver genoeg gevorderd in het proces om te kunnen worden geëvalueerd. Dit betrof de SMB's ten behoeve van het Streekplan Gelderland 2005, de Regionale Structuurvisie Stedendriehoek Apeldoorn-Zutphen-Deventer, het Ruimtelijk Plan Regio Rotterdam en het Waterplan Noord-Holland 2006-2010. Ook voor deze casussen heeft

een toetsing aan de vereisten van de richtlijn en het Nederlandse wetsvoorstel en een evaluatie van de projectmatige aspecten plaatsgevonden. Daarbij was het uitdrukkelijk niet de bedoeling een waardeoordeel over deze vier SMB-toetsen te geven, maar wel om de 'worstelpunten' van de plannenmakers met het instrument SMB te benoemen en om leerpunten en aanbevelingen voor toekomstige SMB's te formuleren.

Uit de onderzochte projecten zijn de volgende vragen als belangrijkste 'worstelpunten' naar voren gekomen:

- Is voor een plan een passende beoordeling op grond van de Habitatrichtlijn nodig en zo ja, hoe kun je het detailniveau van de passende beoordeling in overeenstemming brengen met het meer abstracte detailniveau van een provinciaal of regionaal plan?
- Is een plan wettelijk of bestuursrechtelijk voorgeschreven?
- Bestrijkt de SMB het hele plan (integraal) of beperkt de SMB zich tot de 'SMB-veroorzakende onderdelen', dat wil zeggen: activiteiten die m.e.r.-(beoordelings)plichtig zijn of een passende beoordeling vereisen?
- Hoe wordt het detailniveau van het onderzoek in overeenstemming met het detailniveau van het plan gehouden?
- Hoe ver moet je gaan met de beschrijving van de effecten?
- Hoe ga je om met de keuze van de alternatieven?
- Welke bestuursorganen moeten geraadpleegd worden, en in welke vorm?
- Wat leg je precies ter inzage bij het

plan? Het milieuraapport als geheel of alleen de conclusies?

- Schakel je de Commissie voor de milieueffectrapportage in? En zo ja, op welke momenten?

Deze lijst vormde de input voor levendige discussies tijdens een afsluitende workshop. Daarbij bleek dat de benoemde punten ook herkenbaar zijn in de diverse SMB-procedures die in de loop van dit jaar op provinciaal niveau in gang zijn gezet. De kennisuitwisseling en het leerproces inzake SMB bij de provincies zal de komende tijd dus vooral hierop moeten worden gericht. De eindrapportage van het SMB OK-project, inclusief een aantal aanbevelingen voor de toepassing van het SMB-instrument, komt naar verwachting eind september beschikbaar. Meer daarover in een van de volgende nummers van dit blad. ▲

Betrokkenen bij SMB OK

Oprachtgever is het Interprovinciaal Overleg (IPO). Bij de uitvoering van het onderzoek is het bureau DHV Ruimte en Mobiliteit ingeschakeld. Leden van de projectgroep zijn: provincie Flevoland, provincie Noord-Holland, provincie Zuid-Holland en Ministerie van VROM. Agendaleden zijn: Ministerie van LNV en Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Voor nadere informatie over het project SMB OK kan men terecht bij: Ruud Krijnen van de provincie Flevoland, telefoon 0320-265424, e-mail ruud.krijnen@flevoland.nl.